

FOAIA POPORULUI

EA MAI VECHIE FOAIE POPORALĂ, INFIINȚATĂ ÎN ANUL 1892

„Țineți cu poporul
Ca sănu rădăciți...“

pare în fiecare Duminică
sub direcția unui comitet
înscris în Reg. Publ. la Tribunalul Sibiu sub Nr. 27-1943.

Organ al Asociației „Astra“

Redactor responsabil: Nic. Nicoară-Dobârceanu

Redacția și Administrația:
SIBIU, Str. Șaguna 6. Telefon 83/A

Taxa poștală plătită în numerar, conform aprobării Nr. 96.646/1943

CU DOUĂ FEȚE

Cu cât se strânge mai tare cerul de fier în jurul Ungariei, cu atât Ungurii duși să uneltescă în America și Anglia tipă mai tare că armatele lor nu se bat de bunăvoie împotriva aliaților ei siliți de nemții cari încă din primăvară au ocupat militărește Ungaria. De când a început noul războiu mondial, guvernele aliate s'au îngrijit să aibă soli în țările aliate și în cele neutre, pentru a convinge lumea că ei sunt și acum de partea marilor puteri, și sunt pentru libertățile pentru cari se bat și aliații.

După ce peste douăzeci de ani au lucrat cu toate mijloacele împotriva păcii, strigând, ca din gură de șarpe, că tratativele de pace sunt nedrepte și trebuiesc schimbate; după ce au împânzit străinătatea cu propagandiști și cărți cu cari au cheltuit jumătate din venitul țării pentru a-și câștiga prieteni pentru schimbarea tratativelor de pace; după ce s'au alăturat dela început Italiei și Germaniei pentru a strica pacea fie și prin războiu, când au văzut că Anglia și America sunt pentru păstrarea hotărârilor de pace, au întors foaia și s'au silit să arate în străinătate că ei se bat de silă alături de Nemți. Mai ales după ce armatele germane au început să fie bătute.

Dar fața aceasta și-o arătau și și-o arată numai în străinătate.

Acasă și-au arătat mereu altă față, și anume fața lor adevărată: că interesul de viață al Ungariei e să fie mereu alături de Germani. Nemții nici nu s'au îndoit de legăturile nedeslegate ale Ungurilor de viitorul Germaniei, căci altfel nu i-ar fi lăsat să ocupe ei, fără războiu de-a gata, teritoriul mai mari din Cehoslovacia, Jugoslavia și România. Din 1940 Ungaria s'a legat tot mai strâns de Germania, și unul dintre prim-miniștri din urmă, Sztojai, a și spus când s'a rupt România de Germania: „Abea de-acum suntem noi în frăție mare cu Germania“. Iar prim-miniștrul de acum, generalul Lakatos, a spus că deși vor fi înfrânți vor lupta până la urmă alături de Nemți, pentru a pieri cu onoare, cel puțin.

Așa au vorbit și vorbesc ei mereu acasă. Iar în străinătate își arată altă față: se silesc, pe toate căile, să convingă lumea că ei se bat de silă alături de nemți!

Dar în vreme ce lucrează așa, acasă însăngerează ținuturile răpite dela țările vecine, hotărâți să nu-și lase prada din ghiare, tot cu ajutorul Nemților. Căci de n'ar fi armatele germane alături de ei, demult ar fi Rușii la Budapesta, pătrunzând și pe la Nord și pe la Sud.

Intrebarea este dacă se vor mai

Batalioanele române au trecut FELEACUL!

Timp de patru ani, dela data când s'a creiat nedreapta frontieră a Dictatului dela Viena, armata română, tinerelul școlar și întreagă suflarea românească n'a încetat de a-și manifesta, sub diferite forme, dorința de a trece la timpul potrivit, peste această miezuină.

Patru ani au răsunat pe străzile orașelor și satelor din țara liberă marșurile patriotice amenințătoare la adresa frontierelor nedrepte.

În loc de: „Treceți batalioane române Carpații“ — s'a cântat în tot acest timp: „Treceți batalioane române Feleacul!“.

Și iată că a sosit și ceasul când batalioanele române, în frățietate cu cea ale armatei sovietice, au trecut Feleacul...

Această îmbucurătoare veste, pentru întreagă suflarea românească, a fost

anunțată prin următorul comunicat dat de Marele Stat Major al Armatei:

În Transilvania de mijloc trupele româno-ruse, trecând din nou la atac, au pătruns adânc în pozițiile inamicului ocupând localitățile Band, Ielan, Sânger, Triteni, Ceanul Mare, Valea Florilor și înălțimile la 7 km. de Cojocna.

În sectorul Cluj, după mai multe zile de atac, Vânătorii de Munte români și unitățile sovietice au străpuns linia defensivă inamică și se găsește pe dealul Feleacului la 5 km. depărtare de Cluj.

Apahida și Someșeni bombardate

Aviația româno-rusă a supus unui puternic bombardament satul Someșeni, din apropierea Clujului, unde se aflau n'ai multe unități inamice, ca și căile de comunicație dela Apahida!

Țăranul -- înaintea tuturor!...

Este un adevăr de netăgăduit, că în toți aceștia patru ani de războiu, țăranul a fost acela care a suportat cea mai mare parte din povărie de tot soiul. Pe front și napoia frontului țăranul român și-a făcut datoria. Chiar când el a fost constrâns împotriva simțimentelor sale... Văzând mereu icoana patriei așa cum i-au lăsat-o înaintașii; simțind pururea bătaia unei inimii cuprinzătoare și înțeleghătoare față de tot ceea ce este românesc; purtând veșnic în ființa sa mirosul brazdei și a țarinei sale, el — țăranul român — a suportat cu cumințenie, tot ceea ce i s'a așezat pe umeri, fără a-și pierde vreodată nădejdea că, în cele din urmă, dreptate, totuși, va trebui să biruie și că răsplătirea trudei sale va trebui să viră...

Se lucrează de zor la așezarea Statului român pe baze democratice sănătoase. Se vorbește și se anunță mari reforme de dreptate socială. Țăranul a început să fie, din nou, obiectul principalei atențiuni, din partea acelor cari poartă răspunderea față de viitorul Țării. Cu alte cuvinte toate privirile sunt ațântite azi asu-

afla țări și popoare cari să creadă în fața pe care Ungurii și-o arată în străinătate?

Ar fi de dorit să nu mai fie nimeni așa de neinformați încât să creadă în teatrul pe care-l joacă Ungurii. Au lucrat douăzeci de ani pentru stricarea păcii; de bunăvoie alături de nemți, luptă și acum hotărâți să-și apere prada, tot alături de ei. Așa că toată lumea poate cunoaște fața adevărată a Ungariei.

pra satului și a țăranului român. Cărmitorii de azi ai țării vor să știe cât mai în amănunțime ce gândește și ce vrea țăranul român, pentru ca vrerea lui să-și fie cât mai larg implinită pe temeiul ideii de democrație și de dreptate socială.

De altfel, e lucru și firesc, ca într-o țară ca a noastră, unde țăranul covârșește prin puterea sa numerică și prin valoarea bunelor însușiri, el să fie așezat înaintea tuturor, mai ales atunci când se pășește la clădirea unei noi temelii de pe care nimeni să nu ne mai poată sdruncina ființa.

Că țăranul român a fost cel mai

(Continuare în pag. 4-a)

CLUJUL A FOST ELIBERAT!

Aceasta a fost știrea cea mai de seamă din ziua de Miercuri 11 Octombrie s. c., care s'a răspândit cu luteala gândului pe întreg cuprinsul țării... Într'adevăr, în după amiaza zilei de Marți unități româno-sovietice, coborând Feleacul, au pătruns în capitala Ardealului eliberând-o de asuprirea maghiară.

Căderea Clujului a produs o nesousă bucurie în rândurile poporului românesc și mai al s în rândurile refugiaților. Timp de patru ani refugiații clujeni au purtat la inimă un

Peste puterile lor...

De aproape o sută de ani Ungurii au pornit, cu toate mijloacele, pe un drum împotriva firii: să facă din neamurile nemaghiare din fosta Ungarie, Unguri. Românii, Slovaci, Sârbi, Rutenii, împreună luați, dădeau un număr mai mare decât Ungurii în așa numitul regat al „Coroanei s. Ștefan“. Fără a mai pomeni de Sași și Șvabi. Și înainte de 1800 guvernele ungurești, și mai ales grozii și baronii, stăpânii pământului după sistemul feudal, au adus mereu Unguri printre celelalte națiuni, și mai ales deregători, slujbași de tot felul. Dar lupta, după un plan bine stabilit pentru maghiarizarea popoarelor nemaghiare, a început abea după ce, dela revoluția franceză, a început a se deștepta și la ei ideea națională.

Căci, înainte familiile lor fruntașe, slujbașii cei mari, conții și baronii, își mai uitaseră limba ungurească, și se mândreau a vorbi nemțește și în familie.

Când a prins și la Unguri ideea națională, cum e firea lor, au sărit, cum se zice, peste cal, căci ei n'au măsură în nimic. Au voit, de azi pe mâine, să fie țara lor independentă de Austria; au voit să aibe un mare regat unguresc național. Când au văzut că țara-i mare dar Ungurii sunt puțini, le-a trăznit prin cap să facă, repede, din toți locuitorii Unguri. Dacă-i țara mare, să fie și „poporul alcătuitor de Stat“, mare.

Aceste porniri josnice de oameni nesocotiți au izbucnit în 1848 când Kossuth (un polon maghiarizat), a detronat dinastia, a rupt Ungaria de Austria, a declarat-o stat independent și au pornit cu război împotriva oștilor împărătești.

Urmarea care a fost? Ungaria lui Kossuth a fost bătută de armatele rusești cari au venit în ajutorul Austriei, chemate de împăratul. Noi Ro-

(Continuare în pag. 4-a)

dor, care s'a dovedit a fi mai lung ca drumul Clujului.

Iată însă, că a venit și fericită zi în care Clujul corurilor noastre obștești a fost eliberat.

Această biruință a armatelor noastre a fost saluată cu insufletește manifestații ce s'au desfășurat atât la București și Sibiu, cât și în alte centre ale țării.

Bucuria clujenilor este bucuria noastră a tuturor...

Fie ca această bucurie să ne stăpânească deapănarea!

Pe
urmele
Domnului

Despre dușmănie

In continuarea cuvântării de pe munte, Mântuitorul, luând pe unele din cele zece porunci dumnezeiești, date în legea veche, arată cum trebuie desăvârșită viața creștinului față de a păgânului sau a evreilor, cu deosebire față de a „cărturarilor și a fariseilor”. Hotărît viața creștinului trebuie să fie mai bună, mai sfântă, mai plină de virtuți decât a oamenilor din legea veche. „De nu va întrece dreptatea noastră”, zice Domnul, „mai mult decât a cărturarilor și a fariseilor, nu veți intra întru împărăția cerurilor”.

Cum să o întrecă?

Ne arată tot Mântuitorul, zicând: „Auzit-ați că s'a zis celor de demult: să nu ucizi, iar celce va ucide vinovat va fi de osândă. Dar Eu vă zic vouă, că tot cel ce se mânia pe fratele său va fi vrednic de osândă”. Sau „va fi vrednic de judecata care-i va da osândă”.

Știm cu toții că uciderea e unul dint e păcatele de moarte, și e totdeauna pedepsită nu numai de legea dumnezească ci și de cele omenești. Pentru că viața e un dar al lui Dumnezeu și nimeni nu are dreptul să iea acest dar, după bunul lui plac.

Dar legea veche, legea lui Moise, atâta tăcea: pedepsea de ucigaș adeseori tot cu moarte. Cum pedepesc, uciderea și legile civile. Dar mai departe nu cerceta, nu pedepsea și ura, mânia și dușmănia care duc la ucidere.

Cu alte cuvinte: legea veche și legislația civilă la toate popoarele, pedepsește numai păcatele din afară, păcatul săvârșit material, nu și păcatul lăuntric din care pornește uciderea. Iar acest păcat e mânia și ura care împreună fac dușmănia, mama tuturor uciderilor. Căci, dacă omul nu s'ar mânî și nu ar urî pe deaproapele său, dacă nu l-ar dușmăni greu, nu i s'ar naște niciodată gândul, sau dorința și voința de a-l ucide.

Mântuitorul desăvârșește porunca ce spune: „să nu ucizi”, prin faptul că condamnă ca păcătoasă și mânia, ura și dușmănia pe care o ai în suflet față de cineva. Si mânia, ura și dușmănia sunt vrednice de osândă, ca și însuși omorul cu fața.

Legea civilă nu se interesează ce-i în sufletul cuiva. Poate trăi cineva viața întreagă în dușmănie cumplită cu deaproapele său: dacă nu se ceartă cu el, nu sare la bătaie, nu-l omoară, nu va fi adus niciodată înaintea judecării. El va fi socotit ca un om corect, nevinovat, nimeni nu-l va pedepsi.

Legea creștinească este însă cu mult mai desăvârșită: ea socotește păcătos și vrednic de pedeapsă pe tot omul care lăsându-se stăpânit de mânia și de ură, trăește în dușmănie cu deaproapele său.

Mântuitorul condamnă și va pedepsi la judecată nu numai pe ucigașul cu fața, ci pe tot omul care a trăit în dușmănie cu deaproapele său. Condamnă însăși rădăcina uciderii, a certelor, a bătăilor, a proceselor, condamnă și ceea ce nu se vede, ci trăește în inima omului.

Dușmănia e dușmană tuturor virtuților creștine. Incă la Nașterea

(Continuare în pag. 5-a)

DUMINECA, IN SAT LA NOI

CALENDARUL SĂPTĂMÂNII

Luna Octombrie

Dum. XIX. d. R. (SS. PP.) Ev. I. VIII. 5-15. Gl. 2. Sf. 8.

Luni	16 M. Longin
Marți	17 Pr. Osie
Mercuri	18 Ev. Luca
Joi	19 Pr. Ioil
Vineri	20 M. Arlenie
Sâmb.	21 C. Ilarion
Dum.	22 A. Averchie

Dum. XX. d. Rus. Ev. Luca VIII. 26—39. Gl. 3 Sf. 9.

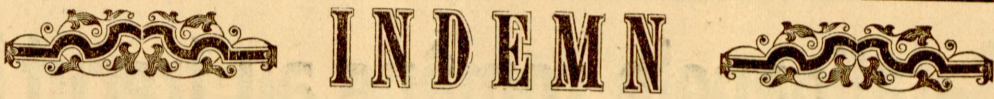
Soarele

1 Octombrie răs. 6 ore 13 m. Ap. 5 ore 58 m.
15 Octombrie răs. 6 ore 28 m. Ap. 6 ore 34 m.

Mersul vremii

(După calendarul pe 140 ani)

1 ploaie, 2 vânt rece, 3 brumă, 4,5 bine. 6-9 ninge, 10 soare, 11 nor și frig, 12-13 ninge, 14-18 ploaie, 19-24 moale, 25-26 bine, 27-31 ninge

AL MITROPOLITULUI LENINGRADULUI ȘI NOVGORODULUI, ALEXIE
Locțiitor al Scaunului Patriarhal al Bisericii ortodoxe ruse

c ă t r e

Fețele bisericești și credincioșii Români

Cu mulțumire în suflet a primit poporul rus buna veste că noul guvern român, împlinind voia poporului român, și-a exprimat hotărîrea de a eși din războiu și de a rupe legăturile criminale cu Germania fascistă. Biserica ortodoxă rusă întâmpină cu căldură și binecuvîntează această hotărîre a fratelui întru credință, poporul român, și îndeamnă clerul și credincioșii români să sprijine, din toate puterile înfăptuirea acestei hotărîri. Cu adâncă mâhnire a văzut lumea ortodoxă că poporul român ortodox, în criminală tovarășie cu cei mai nelegiuți dușmani ai ortodoxiei, Nemții, cot la cot cu trupele de pradă hitleriste, a jefuit și a pustiit orașele și satele noastre, a săvârșit nemai-uzitate fărâdelegi, a ucis, fără deosebire, sute și mii de locuitori civili, bătrâni, femei și copii. Iar noi, Rușii, ne-am adus deasemenea cu cutremurare, aminte de ceea ce, precum se vede, ați uitat voi, ne-am adus aminte că toate acestea le-ați făcut voi, voi a căror independență de stat și existență liberă ca popor au fost cucerite doar cu câteva decenii în urmă prin sângele vărsat de Rușii.

Dar să mulțămim Celui de Sus. Iată, că în „ceasul al unsprăzecelea” ce-i drept, dar totuși în mod conștient și stăruitor, poporul român se lepădă de rușinoasa sa tovarășie cu facismul și de toate acțiunile mârșave ale acestuia, condus fiind de ferma intenție, precum glăsuiește declarația guvernului său, de a sfărâma orice piedică pusă în drumul realizării acestei hotărîri. Aceasta ne dă nouă tuturor încredințare, că Domnul Dumnezeu nostru, Carele primește sub aripă sa pe toți cei ce se leapădă de rele și păcate, miluind cu al său har orice faptă bună și de duh creștinesc pătrunsă, vă va hărăzi și vouă, păstorilor ortodocși și credincioșilor români, izbândă în hotărîrea ce ați luat de a vă lepăda de păcatul participării la crimele facismului german și de a ne ajuta în acest chip nouă și aliaților noștri în opera sfântă a eliberării omenirii din ghiarele celui mai nelegiuit vrăjmaș al civilizației și culturii creștine.

Incă la începutul războiului, întru Domnul răposatul Patriarh al Moscovei și Rusiei, Serghie, s'a adresat în numele Bisericii Ruse către păstorii români și credincioșii păstoriți de el, îndemnându-i să se dezică de alianța cu „vrășmașul Domnului, Hitler” și să înceteze „să mai verse sângele poporului frate întru credință”. Acest apel al său, căruia nu i s'a dat atunci urmare, a fost auzit de voi. Ridicați-vă deci, cu toată tăria, voi păstori și credincioși români păstoriți, și străjuiți bunele gânduri ale poporului vostru; îndemnați pe toți frații și fiii voștri să întoarcă armele împotriva Nemților, înrobitorii voștri, isgoniți-i dintre hotarele patriei voastre, dați ajutorul luptei eroice a Armatei noastre Roșii, eliberatoare și a patriei voastre din sângeroasa încătușare fascistă și țineți minte că numai atunci când vă veți elibera definitiv de sub jugul trupelor nemțești cari au ocupat orașele și satele voastre, de facismul german în vederea asupririi și înrobirii poporului român, numai atunci veți putea spune că v'ați îndeplinit datoria față de Biserică și față de Patria voastră. Iar noi ne vom ruga laolaltă cu voi Domnului Atotmilostiv, să vă dăruiască vouă și înaltei voastre îndatoriri patriotice ajutorul Său ceresc.

Frați întru credință ortodoxă și oameni ai Domnului, străduiți-vă a vă dovedi și prin faptele voastre vitejești popor al lui Dumnezeu. Și nu vă va fi atunci precupețit ajutorul sublim al Celui de Sus. Despre vitejia luptătorilor pentru patrie din vechime vorbește sf. Apostol Pavel: „Prin credință biruitu-s'au Impărățiile. „Prin credință veți fi și voi biruitori”. Înălța-se și mărească-se avântul vostru patriotic și fărâma-se puterea vrășmașului de forță noastră militară comună. Nădejde ni-e atotputernicia lui Hristos întru ajutorul dreptei noastre cauze.

În numele Bisericii Ortodoxe, mama noastră comună, ne rugăm ca binecuvîntarea Domnului să se pogoare asupra tuturor aceluora dintre voi, cari pornesc pe drumul drept și blagosovit al luptei pe viață și pe moarte împotriva puterilor diavolești ale negrului și smințitului facism.

Alexie,

Mitropolit al Leningradului și Novgorodului,
Locțiitor al scaunului patriarhal

Din sfaturile doctorului

Acum câțva timp trăia în Pucioasa preotul Nicolae Tandafir, care era un om foarte cum se cade și care ajuta, unde putea și pe cât putea, pe ceilalți oameni, și cu vorba și cu fapta.

De mulțori a fost el întrebat de unul și de altul, despre felul cum ar putea să aibă o viață lungă și sănătoasă. Acestora el le răspundea cam așa:

„Am să vă spun câteva mijloace sigure, căci sunt încercate. Cetiam într'un rând în gazete, că în lași a murit un om, care trăise o sută zece ani și nu fusese bolnav niciodată.

Pe dată am scris la lași unui prieten al meu și l-am întrebat: Cum a trăit acest om de-a ajuns la așa bătrânețe și a fost mereu sănătos? Și prietenul mi-a răspuns: „El era totdeauna prietenos și îndatoritor cu fiecare, nu se certa niciodată, se necăjia foarte rar și nu ura pe nimeni. Totdeauna era voios, De aceea a ajuns la așa bătrânețe”. Lucrul acesta mi l-am însemnat și eu într'o cărtică, ca să nu-l uit.

Nu mult după aceea am cetit iarăși în foi, că într'un sat lângă Galați a murit un țaran, care trăise o sută șase ani și care a fost mereu voios și sănătos. Trimisei o scrisoare unui prieten din Galați, căci iarăși voiam să știu, cum de-a ajuns săteanul acela la așa vârstă. Răspunsul glăsuî astfel: „Săteanul Vasile se culca totdeauna de vreme, se scula totdeauna dedimineață, nu dormia mai mult de șapte opt ciasuri și muncia apoi toată ziua. Lucra mult afară, la aier curat în grădină și pe câmp, chiar pe vânt și pe vreme de ploaie, acasă tăia lemne sau făcea altceva. Munca era cea mai mare plăcere a lui și de aceea a fost mereu sănătos și sprinten”.

Și acestea le trecui iarăși în cărtică.

Trecu ce mai trecu, și celii într'o gazetă, că la Craiova a murit o femeie în vârstă de o sută doisprezece ani. În zilele ei a fost voioasă și mulțumită nici odată n'a fost bolnavă ceva mai greu. Și atunci m'am apucat iară de am scris unui cunoscut de acolo și i-am cerut deslușiri despre acea femeie? Ce credeți, că mi-a răspuns?

„Mamei Ioana îi plăcea tare mult curățenia; în fiecare dimineață își spăla nu numai fața și mâinile, ci și gâtul și brațele și picioarele cu apă proaspătă de izvor. Din când în când făcea și băi răci. Nu bea nici vin, ba nici chiar cafea ori ciai. Când îi era sete, bea apă ori lapte. Și apoi, în toate privințele era femeie cuminte”.

Așa a fost răspunsul, iată-l scris și pe acesta în cărtică.

În sfârșit, în satul nostru trăește moș Gheorghe Munteanu, care a ajuns la o sută de ani și e mndru și chipeș ca un cireș înflorit. Dacă îl veți întreba, cum de-a ajuns sănătos la această vârstă, vă va răspunde: „Totdeauna am mâncat numai atât cât să-m' potolesc foamea și am băut numai atât, cât să-mi potolesc setea. Măsură și cumpătare în toate. Duceți-vă și faceți și voi așa”.

Astfel le vorbea oamenilor părintele Nicolaie și isprăvia de obicei cuvântarea sa cu următoarele vorbe:

„Acestea sunt mijloacele cele mai bune, cari fac pe om să ajung la a-dânci bătrânețe. Văriți-le în mintea tinerilor! Mai spuneți-le, că numai cine trăește o viață virtuoasă și plină de fapte bune, a trăit în adevăr mult!

Doctorul Satului

— Dela o săptămână la alta —

MINUNAȚII ȘTIRI DIN ȚARĂ ȘI DE PRETUTINDENEA

■ **Intr'un sat din Ardeal** trăia pe vremuri un secuieț foarte bețiv pe care ai casei îl încuia în curtea mărgenită de zid înalt să nu poată merge la crâșmă. Ce s'a gândit el într'o zi? Și-a luat două scânduri și s'a supt pe coțel ca de-acolo să zboare peste zid. Se 'nțelege că a căzut și a murit. Acum vine știrea că un american și-a făcut două aripi de scândură mâdate de un mic motor, și le-a legat în spate și a putut sbura cu ele 250 m., la o înălțime de 20 metri. Poate din încercarea asta să ese un mic aeroplan la îndemâna oricărui om să se înfăptuiască gândul secuiețului nostru.

■ **Un obicei străvechi și neomenos** mai dăinuiește până azi la unele seminții păgâne din India. Au o lege după care fetele mai mici nu se pot mărita înainte de a se căsători sora lor mai mare. Se întâmplă însă adeseori ca fata cea mai mare să fie urâtă, slută, și să rămână nemăritată. Atunci nu se pot mărita nici surorile ei mai mici, oricâți peșitori ar avea.

Dar tot acele seminții au aflat și leacul împotriva acestei legi lipsite de omenie. Anume: pe fata cea mai mare o mărită din bună vreme după... un copac, și surorile mai mici se pot mărita în voie. Cea măritată de un copac socotit de ei sfânt, cum este ulmul sau plopul, nu se mai poate despărți de el și nici mărita. Dar cele măritate cu pomi roditori se pot despărți, și dacă le vin peșitori se pot mărita.

Se înțelege că numai pe cele urâte rău le mărită cu arbori sfinți.

■ **Iată așa s'au putut ajuta** aceste seminții păgâne împotriva legii nedrepte. Câte nu iscodește mintea omului la strămoșii!

■ **S'a socotit că pe întreg pământul** sunt cam 60 milioane vaci cu lapte. Dacă s'ar mulge toate deodată și s'ar vărsa laptele, s'ar face un râu în care ar putea naviga corăbiile cele mai mari.

■ **După cercetările unor învățați americani,** găinile albe sunt mai ouătoare ca cele de altă culoare, dar se și împolnăvesc mai în grabă.

■ **Caprele albe dau lapte mai mult ca celelalte,** dar nu sunt așa rezistente la frig și foame. În toate aceste cazuri nu culoarea părului e hotărâtoare, ci culoarea pielii.

■ **În Mexic (America) este un lac** a cărei ape la intervale mai lungi se lac roșii ca sângele. Învățații spun că din cauza erupțiilor fieroase a vulcanilor de dedesubt.

■ **Un american a născocit niște** țigări cari, dacă se freacă una de alta la capete, se aprind singure, pe orice vânt. Bună invenție acum când chibritele sunt așa de scumpe! Dar ce te faci cu două țigări aprinse deodată? Te fumezi amândouă deodată? Cu scumpetea de acum a tutunului, ce câștigi la țărăță pierzi la făină! Ori o stingi pe una și o aprinzi la celălalt capăt cu altă țigare? Americanul nu spune, dar de va ajunge până la noi născocirea, așa vom face.

■ **După primul războiu mondial** în Europa erau douăzeci de milioane de femei mai multe decât bărbați, și cari nu s'au mai putut mărita. Oare cu câte vor fi mai multe femei decât bărbați după războiul de acum?

! „Cine-și rupe singur lanțul — scapă de robie!“ !

■ **Nemții încearcă,** pe toate căile, să ajungă la pace. Mai nou se află că Riebertrop, ministrul de externe al Germaniei a fost în Spania, unde s'a întâlnit cu generalul Franco, șeful republicii, cu care, a pus la cale a încercare de a se ajunge la o pace între Germania și Puterile Aliate.

■ **La Viena s'au produs mai multe** osândiri la moarte în rândurile ofițerilor și a unor personalități, acuzate că au luat parte la atentatul împotriva lui Adolf Hitler. Printre cei amintiți se numără și fostul primar al Vienei, anume Blaskhe.

■ **Duminică la orele 12 a. m. s'a** făcut instalarea noului prefect al județului Sibiu, în persoana D-lui general Lipoveanu, în locul D-lui General Constantin Negoescu. Actul instalării noului prefect s'a făcut în prezența autorităților civile și militare, a reprezentanților partidelor din Blocul Național-Democrat și a tuturor funcționarilor Prefecturii.

■ **Se anunță că foști conducători ai** Franței (Mareșalul Petain și primul ministru Laval împreună cu soția acestuia) locuiesc într'o localitate din partea de miazăzi a Germaniei, unde s'au refugiat de îndată ce trupele aliatau început lupta pentru eliberarea Franței de sub ocupația germană. Cei doi conducători ai Franței urmează să fie

judecați după legea criminalilor de război. Despre Mareșalul Petain, se spune că va fi judecat de un tribunal alcătuit din 6 generali francezi.

■ **După 3 luni de rezistență și lupte** învinsurate, trupele poloneze, de sub comanda generalului Bor, care au apărat Varșovia (capitala Poloniei) s'au

predat nemților, din pricina crizei de alimente.

■ **Către sfârșitul săptămânii trecute,** d. Iuliu Maniu, președintele Partidului Național-Țărănesc și Ministru de Stat a avut o întrevvedere cu reprezentanții Partidului Comunist, D. Lucreșu Pătrășcanu și cu D. Titel Petrescu, președintele Partidului Social-Democrat.

Impărțirea țării în 12 cercuri administrative

Ministerul de Interne face cunoscut că Țara a fost împărțită în 12 sectoare administrative. Acestea sunt, după cum urmează: 1. Arad, 2. București, 3. Cluj-Turda, 4. Constanța, 5. Craiova, 6. Galați, 7. Iași, 8. Mureș, 9. Pitești, 10. Sibiu, 11. Suceava și 12. Timișoara.

Măsura aceasta a fost luată din pricina că în prezent comunicațiile cu Capitala Țării se fac anevoios și dispozițiunile dela centru ajung greu la

destinație. Deci, împărțirea țării în 12 cercuri s'a făcut pentru bunul mers al vieții administr. Șefii acestor sectoare vor lucra cu mai multă ușurință în raza lor de activitate.

Am vrea ca această împărțire să aducă și un început de descentralizare pentru viitoarea organizare administrativă a țării, scutind lumea de provincie de a mai bate drumul până la București.

Turda, după ocupația maghiaro-germană

Ungurii au făcut prin ocuparea orașului Turda nu numai un mijloc de teoroare ci și de cumplită răzbunare pe tot ce e românesc.

Și-au instalat tunurile în munții dela Cheile-Turzii și de acolo au ținut orașul sub un foc încontinuu, în vreme ce infanteria ungară a pătruns în oraș.

Au fost lupte de stradă grele și sângeroase. Ungurii au dat foc caselor, aruncând mii de cartușe incendiare.

Deveniți vremelnici stăpân pe oraș s'au făcut vinovați de un vicieșug demn de cei mai sângeroși ucigași: au adresat o invitație populației române refugiate, că se poate întoarce liniștită în oraș, că nu i se va întâmpla nimic niciunui român.

Din comuna învecinată Podeni au intrat în Turda primii 15 români, care s'au instalat în casele lor. Dar 10 din ei au și fost asasinați de Unguri.

Printre morții noștri a fost recunoscut Părintele Straja, director de liceu, medicul dr. Rusu ș. a.

Nu mai vorbim de sutele de morți din rândurile locuitorilor evrei.

Nemții cari au sprijinit pe Unguri în acțiunea lor de ocupare și pustiire a orașului Turda, s'au gândit și la partea practică, și au trecut din fabrică în fabrică, demontând toate mașinile costisitoare dela Industria Sârmei, dela uzinele Solvay, de la uzinele de porcelan și fabricile de sticlă.

Azi Turda are toate înfățișările unui oraș distrus. Populația românească nu va uita cea ce au făcut fungurii și nemții în orașul marelui luptător Ion Rațiu.

În ceasul potrivit vom plăti, cu aceeași măsură!

In câteva cuvinte...

Ungurii ne fac dragoste... cu săla

De un timp încoace oarecari conducători ai unguirilor din România au început să dea târcoale partidelor politice din Blocul Național-Democrat, cerând să fie și ei primiți în unul din partide, pentru că, vezi Doamne, vor dumnealor să se împace cu noi. Cu alte cuvinte unguirii dela noi vor să ne facă dragoste... cu săla. Sub firma așa zisei organizații patriotice „Modasz“ (Uniunea muncitorilor maghiari din România) unguirii pripășiți pe aici, vor să se vâre sub pielea noastră, socotind că în felul acesta vor fi puși la adăpost de pedepsele impuse de dreptatea istorică.

Să fim cu ochii în patru și cu multă grijă la ceea ce facem, pentru a nu mai cădea în greșala de a adăposti veperele la sânul țării!

O furtună de avioane

Se anunță că la sfârșitul săptămânii trecute aliații s'au năpustit asupra Germaniei cu o furtună întreagă de avioane, de bombardament, de vânătoare și așa zise „fortărețe sburătoare“. Peste 5000 de avioane anglo-nordamericane de tot felul, au bombardat în chip nemaipomenit mai multe localități din Germania. Se spune că acesta a fost cel mai mare atac aerian din istoria actualului război.

Refugiații să se întoarcă la vetrele lor

Guvernul invită pe toți refugiații să se întoarcă la vetrele lor din localitățile eliberate. Este în interesul fiecăruia această înapoiere. Casele și proprietățile părăsite așteaptă să li se dea viață. Deci, fecare să-și dea seama că vremea pierdută departe de rosturile lui, se va răsfrainge cu rău asupra anilor ce vor urma.

Ordine în administrația țării

În ultimul consiliu de miniștri s'a hotărât să se păsească la o curățire a

vieții administrative de elementele dăunătoare care au lucrat împotriva intereselor democrației și ale obștei românești. Această hotărâre a guvernului va apare peste câteva zile sub forma unui decret de lege.

Cutremur de pământ la București

În dimineața zilei de 6 Octomvrie a. c., la orele 4 și 36 de minute s'a înregistrat la observatorul din București un cutremur de pământ. Se spune că acest cutremur a fost foarte puternic și a durat peste 2 ore. Locul de plecare a cutremurului se află la 600 km. de București.—Doar, cutremur ii mai lipsea bieteii noastre capitale...

A dispărut Hitler?

De o vreme încoace cercurile politice și militare internaționale își pun tot mai slăruitor întrebarea: Ce e cu Hitler? Unde este Hitler? Într'adevăr dela data de 3 August, când a vorbit ultima dată în cercul unor ofițeri din armata sa politică, Hitler, nu a mai dat se spune, nici un semn de viață. Cuvântul său nu a mai fost auzit. Nici să se mai vorbească ceva de vreo vizită sau hotărâre a sa. Se crede că tot ceea ce se face acum în Germania, se datorește oamenilor săi apropiați: Goebels și Himmler—primul ministru al propagandei, iar al doilea șeful poliției secrete.

CITIȚI ȘI RĂSPÂNDIȚI
FOAIA POPORULUI

C. E. C.-ul

este adăpostul sigur al banilor Dumneavoastră

Suc. Sibiu, Piața Unirii Nr. 10

INFORMAȚIUNI ULTIMELE ȘTIRI

ABONAMENTE:

Pe un an — — — — — Lei 500.— Instituții și autorități Lei 2.500 —
Pe o jumătate de an — „ 250.— Abonament de sprijin „ 6.000.—
Pentru negustori și com. „ 700.— PREȚUL UNUI NUMĂR „ 7.—

● **Inaltul comisar pentru Ardeal** în „Monitorul Oficial“ de Marți 10 Oct. a apărut Decretul-Lege pentru înființarea și organizarea unui Inalt Comisariat, însărcinat cu organizarea și administrarea ținuturilor desrobite din Ardealul de Nord. La cârma Inaltului Comisariat, pentru Ardealul eliberat, a fost numit d. Dr. Ionel Pop, avocat în Cluj-Sibiu. Inaltul Comisar Dr. Ionel Pop este investit cu rang și atribuții de ministru. Secretar general al Inaltului Comisariat a fost numit d. General rez. Barbu Vasile.

● **Contra-candidatul d-lui Roosevelt**, la președinția Statelor Unite, d. Vendel Wilkie a încetat din viață, în orașul Nevy-Iork. Lumea democratică regretă pierderea acestui neînfricat apărător al libertăților cetățenești.

● **Criza de sare și chibrite**, care s'a resimțit în ultima vreme, formează obiectul unor serioase preocupări a cercurilor conducătoare ale țării. Guvernul încunoștințat despre aceste lipsuri, a îndrumat Consiliul Casei Autonome a Monopolurilor să ia măsuri pentru întărirea transporturilor de sare și chibrite în regiunile lipsite de aceste articole.

● **Gara Sibiel**, de pe linia Sibiu — Vințu de Jos va funcționa în viitor ca o haltă comercială independentă — așa a hotărât Direcțiunea generală C. F. R.

● **Oficiile poștale primesc cores-**

pondență pentru Sf. Gheorghe și jud. Trei Scaune. Direcțiunea generală P. T. T. aduce la cunoștința publicului că se primește corespondența simplă, recomandată și telegrame pentru orașul Sf. Gheorghe și localitățile din județul Trei Scaune.

● **Cele mai bune reparațiuni de ceasornice**, în cel mai scurt timp și garantate, se execută numai la firma **IOAN PINTEA**, Sibiu, str. Tribunei Nr. 14, maestru premiat de Ministerul Muncii.

● **Onoare grănicerilor noștri!** D. general Racoviță Mihai, ministrul de război a dat un ordin de zi pe armată, prin care se aduce la cunoștință actele de vitejie săvârșite în zilele dela sfârșitul lunei August 1944, de către Comandamentul și trupele de grăniceri cari s'au luptat, ca lei, împotriva trupelor lui Horty, pe frontul Transilvaniei de Nord. — Onoare bravilor grăniceri!

● **Nenorocirea din gara Chitila.** Duminică seara un grup de călători așteptau în gara Chitila sosirea trenului de Pitești. Intre timp sosind trenul personal 2002 dela Arad acesta a surprins pe mai mulți călători. Se anunță mai mulți morți și răniți. O parte dintre răniți au fost transportați la postul de prim ajutor din gara de nord.

D-nii Churchill și Eden la Moscova

Correspondentul agenției sovietice de știri TASS face cunoscut că d-nii Winston Churchill primul ministru al Marelui Britanii, și Anthony Eden, ministru de externe, au sosit ieri la Moscova, însoțiți de mai mulți experți militari în frunte cu Mareșalul Sir Allan Brooke, șeful Marelui Stat Major al Imperiului Britanic.

În întâmpinarea oaspeților au ieșit la aerodrom vice-președintele Consiliului comisarilor poporului URSS, d. Venceslav Molotov, comisar al afacerilor externe, însoțit de vice-comisarul departamentului: Generalul Antonov, șef de stat major, ambasadorii britanic și american, d-nii Kerr și Harimann.

O gardă militară a dat onorul. Au

fost înfonate imnurile naționale britanic și sovietic.

Vizita aceasta este o urmare a întâlnirii dela Quebec (Canada) dintre d-nii Roosevelt și Churchill, întâlnire la care Mareșalul Stalin n'a putut lua parte. Discuțiile dela Moscova intrinsec consimțământul guvernului Statelor Unite ale Americii, care este reprezentat prin ambasadorul său în URSS d. Henry Hariman.

În legătură cu întrevederile dela Moscova, ziarul „New-York Times“ constată că după conferința dela Dumbarton-Oake (Washington), nevoia unei întâlniri între d-nii Roosevelt, Churchill, Stalin Ciang-Kai-Shek s'a pus tot mai stăruitor.

O ZIMARE

În luna Octombrie este obicei a se sărbători ziua mare a economiei. Noi trebuie să ne pregătim a o ține așa cum împrejurările ne îngăduie. Ideia care stă la baza acestei serbări este una care stă la baza acestei serbări este una care în orice împrejurare trebuie să ne fie călăuză.

În timpul de mari încercări, trebuie să luăm hotărâri energice și dacă ar fi necesar să facem eforturi mari, nu trebuie să descurajem.

Timpurile sunt grele dar ele ne ajută să putem face mult pentru noi, pentru familiile noastre, pentru Țară.

Dacă pentru funcționari este mai greu, industriașii muncitorii, agricultorii, au posibilitatea de a face acuma ceea ce ei nu au putut face în decurs de mulți ani.

Din veniturile ce le au, o parte, eu zic, cât de mică, iar ei să se nizuiască să fie cât de mare, să o depună pe Libretul **C. E. C.** ului la oricare oficiu postal.

Noi cu toții știm ce înseamnă a ține acasă sume mai mari de bani ba chiar și mai mici.

Citim în fiecare zi cum se fură, cum se pierd banii agonisiți cu greu și cu toate că ni se pune la îndemână mijlocul prin care să i punem la adăpost, nu învățăm minte.

În luna aceasta, în ziua închinată economiei să începem și noi pentru binele nostru a ne scoate un Libret de Economie sau să deschidem un cont curent.

O ceré asta interesul, binele nostru, a familiei noastre binele poporului român.

Eu.

URMĂRIND RĂZBOIUL LUMII...

Cercul de foc și de oțel se strânge tot mai mult în jurul Germaniei și Ungariei

Urmărind cu atențiune evenimentele politice și militare din ultimele zile, am ajuns la convingerea că Puterile Aliate s'au pregătit, în modul cel mai serios, de a deslănțui o mare ofensivă pe toate fronturile de luptă. Această mare ofensivă se crede a fi rezultatul întrevederilor ce au avut loc la Quebec între d-nii Rosvelt și Churchill când s'a pus la punct ultimele amănunte în legătură cu desfășurarea războiului împotriva Germaniei și a disperaților ei aliați Japonia și Ungaria.

Germania și împreună cu ea Ungaria sunt asemenea unei fiare rănite de moarte, dar care totuși mai dă din când în când, răgnete disperate, socotind că cel puțin cu ajutorul acestora s'a mai poală înlătură sfârșitul ce se apropie cu pași repezi.

Orice zi a războiului aduce pentru Germania și Ungaria situații, din ce în ce tot mai grele, în timp ce aliații strâng tot mai puternic brâul de foc și de oțel în jurul trupului fiarei rănite de moarte.

Din conținutul ultimelor știri ce ne sosesc de pe teatrele de luptă, se desprinde, că anglo-americanii caută să-și îmbunătățească, cu fiecare zi, pozițiile, atât dealungul frontierei germane din Apus, cât și în unele sectoare din Balcani, unde puternice forțe aéro-purtate (aduse cu avioanele) au fost lăsate în Albania. Se spune că diviziile germane din Balcani, au în față zile negre.

Marea ofensivă aliată în Apus

La sfârșitul săptămânii trecute, aliații au vestit lumii întregi deslănțuirea marelui ofensive din apus împotriva Germaniei printr'un puternic atac al aviației la care au luat parte peste 5000 de avioane, de tot soiul. Pe de altă parte peste 3 milioane de soldați englezi și americani, înzestrați cu cel mai bun armament și echipament, au pornit la ofensivă împotriva Germaniei, a cărei linie fortificată (Siegfried) a fost spartă și întoarsă pe dos, odată cu eliberarea Belgiei, Olandei și a Danemarcei.

Țăranul -- înaintea tuturor!...

(Continuare din pag. 1-a)

aprig apărător al ideii de libertate și de dreptate socială — atât dincoace cât și dincolo de munți — ne-o dovedește, din plin, lanțul nesfârșitelor răscoale și răsmiriți pe care le-a purtat prin el și pentru el. În deosebi în Ardeal, lupta țărănească românească pentru libertate și dreptate socială alătuiește o întreagă istorie peste care nu se poate trece, atunci când se vorbește de așezarea statului pe temelii de sănătate națională și socială.

Sorocit să trăiască secole dearându-l, în nemijlocita vecinătate a vecinicilor privilegiați (sași și unguri), la curtea și pe moșia cărora a robotit în cel mai umilitor chip — țăranul român al Ardealului a fost, fără îndoială, păstrătorul cel mai aprig al nădejzilor într'o apropiată și dreaptă răsplătire a suferințelor sale.

De cele mai multe ori, însă, așteptările și nădejzile sale i-au fost înșelate. Trebuie să recunoaștem că în anii ce au urmat după Unirea dela 1918 s'a făcut prea puțin pentru bună înstărirea satului și a țăranului. Nu am putea tăgădui însă, râvna cărmuitorilor de a-și închina puterea lor de muncă pentru satul și țăranul român! Că nu s'a putut face atât cât s'a așteptat, pricinile sunt a se afla în așa zisele cozi de topor, cari s'au găsit în viața noastră de Stat. Acest cozi de topor — și țăranul le cunoaște bine! — s'au așezat potrivit ideilor și luptei de dreptate socială, de libertate și democrație națională.

Acum e momentul ca țărănimea română să-și deschidă ochii. Să-și cunoască mai bine cărmăcii. Să le cerceteze trecutul și din trecutul lor de luptă să desprindă nădejzile de viitor.

Se vor mai afla încă mulți, cari vor coborî, nu peste mult timp, la sate ca să vorbească poporului, să-i înșele buna credință și nădejde.

Țăranii noștri să-și deschidă ochii în patru! Iar, cei cari coboară la sate, cu

gânduri potrivnice nădejzilor țărănești române, să ia aminte că a trecut vremea jocului de a „uite popa, nu e popa“...

Țăranul român râvnește azi după o democrație națională și după o dreptate socială; el dorește să fie ridicat din starea de umilință în care a fost așezat de împrejurările istorice; dorește să i se dea ce este al lui și ceea ce i s'a furat de către alții „prin intrigă și sălă, viclene uneliri“. Țăranul-ostaș se luptă azi pentru pământ! Să-i dăm, deci pământ, ci nu tractoare; să-i dăm pământul strămoșilor lui care i-a fost luat de cei aduși de vânturi.

La alcătuirea noii orânduirii a Statului român și la împărțirea dreptății sociale să nu se uite a se așeza țăranul — înaintea tuturor!

Nic. Nicoră-Dobârceanu

Peste puterile lor...

(Continuare din pag. 1-a)

mâinii am luptat și atunci împotriva armatelor ungurești, ca și azi.

Atunci din „Ungaria Mare“ nu s'a ales nimic; în locul „independenței“ a venit absolutismul austriac, Kossuth a fugit din țară.

Căci dintr'un popor mic nu poți face unul mare, și dintr'o țară care a trăit mereu legată de nemți, nu putea eși o țară independentă. Ungurii porniră pe un drum împotriva frii.

Totuși din pățania dela 1848 nu s'au cumișit. Dela dualism din 1868 până în 1918, „broasca mică iar a vrut să fie mare cât un bou“. Acum le trebuia imperiu maghiar, până la Marea Neagră. Ce au pățit la 1918 se știe.

Și tot nu s'au cumișit. În 1939-1940 iar au început să se umfle, să crească împotriva frii, cu teritorii cari nu erau ungurești. Ce pățesc a treia oară, se vede acum! Și nădăduim că se vor cumișit cel puțin de data aceasta!

AGRICULTURA - ECONOMIE - GOSPODARIE

După cari plante se seamănă grâul

Dacă pe același loc sămănam mai mulți ani de rând aceeași plantă, adică dacă sămănam de pildă grâu după grâu, ori porumb, atunci acel loc obosește și dă recolte slabe. Pentru ca pământul să-și refacă materiile hrănitore, trebuie să tocim un plan de lucru (de cultură) în așa fel, ca de pildă grâul să nu mai vină pe același loc decât după 2—3 sau chiar mai mulți ani.

Pe de altă parte trebuie să știm că după unele plante grâul merge bine, după altele nu.

După încercările făcute de către Institutul de Cerceturi Agronomice al României reiese, că grâul reușește foarte bine în primul rând după mazăre, apoi după borceag, după fasole și altele. Aceste plante, care fac teci, — legume — se numesc plante leguminoase și au patru mari însușiri în ce privește pregătirea pământului:

1. ele fac umbră bună pământului și-l țin mereu în stare de umezeală.
2. făcând umbră, înăbușe buruienile cari nu mai pot să se desvolte în voie.
3. leguminoasele au pe rădăcini unele uflături pline cu o sumedenie de microbi, cari, după ce mor, îngrășează pământul în azot, o hrană foarte bună pentru plante.
4. Leguminoasele se recoltează din vreme și avem timp să facem arăturile pentru grâu.

Să nu nesocotim arăturile de toamnă

Din încercările făcute, oamenii cuminți s'au incredințat, că arăturile săvârșite de toamna, folosesc pământului ca o gunoie bună.

Toamna arăm locurile sau pământurile, cari avem să le sămănam în primăvara viitoare.

Arătura de toamna să fie cât mai afundă. Peste iarnă, pământul degeră și se prefacă în fărâșă mărunță. Apa de ploaie și de zăpadă străbate cu ușurință până la pătura cea nelucrată și acolo rămâne timp mai îndelungat. Materiile hrănitore dintr'un astfel de pământ, bișe lucrat, se prefacă și ele cu mai multă ușurință, în umezeală. Semințele puse într'un astfel de pământ, încolțesc mai îngrabă și pot să-și întindă rădăcinile prin pământul țărănos, cu mai multă ușurință. Umezeala și hrana trebuincioasă o vor afla cu înbelșugare.

În primăverile ploioase, pământurile arate de toamna, primăvara nu le mai arăm, ci numai le grăpăm, așa că în acestea putem sămăna cât de timpuriu. Se înțelege, că arătura de toamna, să fi fost făcută cât mai bineși mai afundă. De altcun, chiar și în primăverile secetoase putem să nu mai arăm, ci numai să sămănam și să grăpăm. Totuși, având timp, o nouă arătură ajută și mai mult la îmbunătățirea pământului.

În pământurile arate de toamna, vor fi mai puține buruieni, lucrările de primăvară și de peste vară le vom putea săvârși cu mai multă ușurință și cu mult spor, apoi și roada va fi cu mult mai înbelșugată.

Ne-am bucura, dacă plugarii români ar face și în felul acesta un început mai cu nădejde. Timpul e prielnic să-l vedem pe toți la lucru!

Grâul sămănat după leguminoase dă cel mai bun rezultat.

S'a mai vazut că grâul merge slab după porumb și acesta din mai multe pricini:

a) porumbul se culege târziu și nu avem timp să facem două arături la grâu.

b) porumbul nu poate îngrășa locul ea leguminoasele.

Grâul dă rezultate foarte bune după ogor l negru — adică după un loc care a fost arat dar nesămănat timp de un an de zile, — însă nu fiecărui îi dă mâna să lase un loc nesămănat timp de un an de zile.

La sămănat...

*Hăis, pe brazdă, boulean
Să se facă grâu la an,
Că în anul ce-o trecut
A n'florit și s'a făcut —
De el parte n'am avut...
C'a vint neamțul și l-a dus
În țara lui spre apus
Nu l-ar răbda Cel de Sus.*

Cea Joian, să isprăvim,

*Că-i de mult de când muncim
Și nu ne mai hodinim;
Și-i de mult de când arăm
Tot pe neamț să-l săturăm...
Astăzi trag în jug cu voi
Dar să știu că-i pentru noi
Truda și roada la an
Să n'o mai dăm la dușman!*

Pint lie Amărătu

INFORMAȚII ECONOMICE

Românizarea negoțului

Pentru o mai bună îndrumare a vieții economice, în sprijinirea elementului românesc, guvernul a luat importanta hotărâre, ca pe viitor să nu mai poată a se îndeletnici cu meseria de negustor cetățenii români de origine etnică germană, maghiară și bulgară. Pe viitor toate cererile de autorizări și înființări de firme noi, de mutări dintr'o localitate într'alta, de lărgirea afacerii comerciale, vor fi cercetate cu multă luare aminte de către ministerul de resort care va purta o deosebită grijă ca să nu se mai înlesnească străinilor din categoria de mai sus să-și facă mendrele, în viața noastră economică, pe spina românilor. Camerele de industrie și comerț, se fac răspunzătoare de orice recomandare și sprijinire ce o vor face în viitor pentru negustorii de acest soi.

Legăturile economice cu Rusia Sovietică

Cercurile economice conducătoare ale țării sunt preocupate în ceasurile de față cu problema îmbunătățirii legăturilor economice cu aliata din răsărit — Rusia Sovietică. O comisiune specială va veghea ca în viitor să se ajungă la o bună conlucrare, pe teren economic, cu aliata noastră, astfel, încât să se poată respecta cât mai bine condițiile de armistițiu și să se poată face un schimb de produse. Dintr'o parte într'alta, în așa fel ca să se acopere nevoile obștești.

Se schimbă macazul...

În cei patru ani de alianță cu Germania, agricultura românească a fost constrânsă — chiar dacă pământul nu a fost prielnic — să cultive diferite materii prime, cerute de nevoile de războiu, ale puterilor Axei. Astfel ni s'a impus cultura, pe o scară neașteptată a bumbacului, cauciucului și — pe unele locuri — a sfeclei de zahăr și orezului, culturi, cari, din pricina climei, nu au dat roadele așteptate. Intrând în legături economice cu puterile aliata, cari dispun de importante depozite de aceste bunuri, urmează ca să schimbăm macazul și pe viitor să ne potrivim muncile agricole la puterea de producție a pământului. Deci să cultivăm numai ceea ce se potrivește pământului și climei dela noi.

Prețul sfeclei de zahăr

Pentru sfeclea de zahăr din roada

anului 1944, guvernul a stabilit un preț de 60.000 lei vagonul de 10.000 kgr. Pe lângă acest preț guvernul va mai da un premiu (primă) de 12.000 lei la fiecare vagon — aceasta ca o răsplată a producătorilor cari s'au străduit să respecte contractul încheiat între ei și Stat.

Au început însămânțările

Ministerul agriculturii face cunoscut, că pe întreg cuprinsul țării au început lucrările de însămânțare, așa cum se poate în actualele împrejurări. Se observă, însă, că în unele părți ale țării, lipsa vitelor de muncă, împiedică săvârșirea în bune condițiuni a lucrărilor de însămânțare. Se mai reține, deasemenea, lipsa brațelor de muncă și a seminței. Cu sporită sforțare din partea autorităților și a agriculturilor, să nădăjduim că vom putea trece cu bine și peste aceste împrejurări.

Pe urmele Domnului

Despre dușmănie

(Continuare din pag. 2-a)

Domnului ingerii vestiseră: „pe pământ pace, între oameni bunăînvoire”. Bunăînvoire ca între trați, între fiii aceluiaș Părinte Cereș.

Sunt mulți cari urăsc de moarte pe deaproapele lor, și dacă nu-lucid e pentru că se tem, n'au curaj sau nu li se dea prilej. Aceștia sunt ucigași în sufletul lor și vor avea parte la osândă cu și ucigașii. Sunt alții cari poartă dușmănie totă viața, și nu iartă nici când sunt rugați. Iși vor avea și ei osândă lor.

Dor pentru a nu cădea în dușmănie atât de grea e de lipsă să-i stăm împotriva dela început. Căci ea începe cu mânia, continuă cu ura și se desăvârșește într'o incuare a sufletului, care nu mai vrea să știe de iertare ci numai de răzbunare.

De aceea fiecare să se terească de mânie, să și-o stăpânească dela început, să-și înrâneze și limba și inima, să ierte și să uite celui ce i-a greșit. „Să nu apună soarele pe mânia ta”, zice Scriptura.

Căci mânia îndelungată naște ură, iar ura clocește dușmănie și ucideră.

Câte rele și păcate grele nu ar fi în lume, dacă omul s'ar feri de tot ce duce la dușmănie!

Profesoara de gospodărie

Ana Victor Lazăr

Păstrarea legumelor și a altor alimente

Toamna când scoatem țelina, pătrânjelul și morcovi din pământ, îi lăsăm două zile să stea, ca să se svinte, le rupem apoi foile și îi păstrăm sau în gropi, cum arătam la varză, sau îi punem în straturi, în nisip, în pivniță; morcovii se așează movilă.

Când punem morcovii în pivniță nu-i așezăm în straturi, ca pe țelină și pe pătrânjei, ci facem o roată, așezându-i cu capetele înlăuntru cu cozile în afară. După ce am așezat un rând, adecă am făcut o roată o acoperim cu pământ, peste pământ alți morcovi și iarăși pământ și așa până facem o movilă acoperită cu pământ. În felul acesta, păstrați morcovii nu vestejesc și se țin bine până primăvara.

Ceapa se păstrează mai bine în podul casei. Când începe gerul, o acoperim bine cu foale, pe cari le ridicăm, dacă a trecut înghețul.

Cartofii se ierneză bine în gropi dar și în pivniță se pot păstra într'un colț întunecat. E bine să punem printre ei bucăți de var nestins, care împiedică putrezirea și încolțirea lor.

FELURITE

■ **Sâmburii de nucă** dacă sunt tare uscați și vestezi, îi opărim cu apă sărată, lăsându-i în apă până se răcește. Așa se vor face iar plini și îi vom putea curăți chiar de coaje.

■ **Sângele când te-ai tăiat** se oprește ușor dacă pui cărbune de lemn pisat până la prav și legi cu cârpă curată.

■ **Pieptenele** pe care îl folosești zilnic se umple între dinți de grăsime luată de pe păr, și de altă murdărie, în care se țin tot felul de microbi (sămânțe de boale). De aceea curăță zilnic, sau tot la câteva zile, pieptenele cu o perie muiată în spirit și cu apă caldă în care ai pus sodă. Așa vei avea un peptene mereu curat. E greșos și nesănătos un peptene murdar, în locul dintre dinți plin de grăsime și necurățenie. Nici nu-ți vine să-l iei în mână.

■ **În țările** în care se cultivă mulți pomi, grădinile se ară ca și locurile de sămănat. Se greblează bine toamna, se adună cuiburile de omizi și crengile uscate și se ard, apoi se face arătura. În felul acesta se distruge multe semințe de omizi și se face și pământul mai roditor.

În România, deși sunt mai multe ținuturi cu livezi de pomi, nu știu că acestea să ară toamna. Ori decă se ară mai sămănam grâu toamna arz și ovăș primăvara, sau chiar luteră ori trifoiu, dar în felul acesta pământul sărăcește și roada pomilor.

■ **Pătălele roșii** se pot păstra pentru iarnă, dacă le alegem pe cele bine coapte, nezbărlite la coaje, le ștergem ușor dar bine cu o cârpă curată, le așezăm într'o sticlă, în care turnăm, până sunt acoperite pătălele, apă fiartă răcită, în care a fost topită sare și un pahar de oțet la un litru de apă. Apoi turnăm deasupra ulei bun de mâncat cam de 2 cm.

■ **Strugurii roșii** ajută la curățirea sângelui. Se poate face cu ei o cură de 2 săptămâni.

VENIȚI SUB STEAGUL „ASTREI”

Libertatea adevărată

Omul e creiat de Dumnezeu ca o ființă înzestrată cu înțelegere și voie liberă. Aceste două lucruri sunt cele mai prețioase ale omului, și el este obligat să le cultive, să le crească, dar și să se folosească bine de ele, spre binele lui și al deaproapelui său.

Nu sunt vinovați numai cei ce nu-și îmbogățesc mintea și nu-și cresc voința liberă, ci și cei cari pun piedeci și greutăți de tot felul împotriva celor ce vor să-și cultive mintea și voința. Cei cari țin pe alții în întunec, departe de învățătură, sau cei cari țin pe alții în robie.

Omul are lipsă de cunoștințe folositoare și de libertate, cum are lipsă de aerul pe care-l respiră. Fără ele omul rămâne o ființă nenorocită și înapoiată. E un păcat greu să încerci a despuia pe alții de zestrea pe care le-a dat-o însuși Ziditorul.

Dar libertatea adevărată, folositoare singurafecului și societății omenești, nu însemnează să o folosești niciodată spre rău, după cum te îndeamnă poezile, ci numai spre binele tău și al altuia. Libertatea e întreagă și neîngrădită numai pentru omul ce și-o folosește spre bine. Pentru el pot fi, sau pot să nu fie legi și stăpânire; tot numai spre bine își va folosi libertatea.

Dar oameni de aceștia nu sunt prea mulți în lume. Nu sunt mulți cei ce-și reglementează libertatea de a lucra după conștiința cea mai bună a lor.

Dar cum libertatea adevărată nu însemnează anarhie — adică o stare în care fiecare să fie liber a-și face de cap, — și în țările în care sunt asigurate toate drepturile și libertățile omului, — cum este iarăși și țara noastră, — sunt legi cari îngrădesc libertatea celor răi, și sunt instanțe judecătorești cari pedepsesc pe cei ce cu libertatea lor calcă egile. Așa e în toată lumea, pentru că altfel n'ar putea trăi om lângă om, om cu om,

clasă socială lângă clasă socială, dat fiind că mai mulți sunt cei ce se folosesc rău de libertatea lor, decât cei ce se folosesc bine de ea, după cum le poruncește conștiința.

Cu cât libertățile într-o țară sunt mai multe, cu atât cetățeanul e dator să se folosească mai bine de ele. Dacă-și respectă libertatea lui, cinstea și demnitatea lui, omenia lui, averea lui, e dator să le respecte și pe ale deaproapelui său.

Și orice stăpânire care dă toate libertățile omenești și cetățenești așteaptă, cu drept cuvânt, dela toți cetățenii să se folosească de ele numai spre binele lor și a întregii societăți, a țării întregi.

Temeiul folosirii cu folos și cinstit a libertății rămâne vecinica poruncă: „ce ție nu-ți place, altuia nu face”. Și mai ales nu te atinge de cinstea, averea și peste tot de bunul altuia, căci nici ție nu-ți place când altul mai tare se atinge de ale tale. Poruncă mare pentru zilele ce le trăim, mai ales acum în război.

Ion Agârbiceanu

Să ne iubim unii pe alții...

Unul dintre păcatele cele mai grele ale neamului nostru este: pizma. De urmările acestui păcat a fost pătruns nemuritorul nostru poet când a cântat: „Pe voi mă nimiciră a pizmei răutate!!!”

Urmele pizmei le găsim la tot pasul la poporul nostru. Badea Ion pizmuește pe badea Nicolae pentru că acesta are o casă mai frumoasă decât dânsul; badea Miron pizmuește pe badea Trandafir pentru că acesta are o recoltă (roadă) mai bună decât acela; Lelea Marie pizmuește pe lelea Sofia pentru că aceasta are copii mai bine îngrijiți decât ea; lelea Salomea pizmuește pe lelea Dochia pentru că aceasta are o altă mai frumoasă decât aceea, — lucruri tot de-a întoarsele. Lucru firesc, cu minte, ar fi ca badea Ion să se bucure de badea Nicolae și să se străduiască și el pentru o asemenea casă; badea Miron ar trebui să se bucure de recolta lui badea Trandafir și să lucreze ca el ca să aibă asemenea recoltă. Lelea Marie încă ar trebui să se bucure de copiii lelei Sofia și să-și crească și ea pe ai săi mai curăței; iar lelea Salomie ar trebui să ia pildă de sâr-

guință dela lelea Dochia și să-și facă haine ca și ea, ba s'o întrecă. Așa pizmuindu-ne unii pe alții ajungem acolo, că nu mai avem dela un timp pe cine pizmui în sat. După firea noastră numai neputincioșii sânt nepizmuți.

Românul însă nu pizmuește numai pe semenul său, dar pizmuește adeseori pe fruntașii săi. Lucrul acesta, iubiților cetitori, trebuie să ne pună pe gânduri. Adeseori auzim pe badea George, sfătos cum e din fire, zicând, că de ce dascălul, popa, notarul, fișcalul trebuie să se hrănească mai bine decât el, când el lucrează din greu, iar aceștia iacășa pierd numai vremea? De ce aceștia să mănânce pâinea cea albă, iar el mălaiul? De ce aceștia să se învârtă pe lângă oala cu carne, iar el pe lângă cea cu fasole?

Badea George știe numai că e greu lucrul câmpului, dar nu știe că e cu mult mai greu atunci când lucrezi cu capul, cu mintea. E mai greu să te lupți bunăoară ca dascălul cu 80 de copii în școală decât să ții de coarnele plugului. Și e mai mare răspunderea înaintea lui Dumnezeu și înaintea oamenilor. Dacă nu brăzdezi bine, faci câte un greș. Pe locul nebrăzdat poate să crească cel puțin un fir de iarbă, dacă nu un fir de grâu auriu; pe locul nebrăzdat în școală însă, nu va crește decât polomidă. Dacă holda nu-i brăzdată aduce rod slab, o simțești numai tu su ai tăi, cu familia ta, dacă însă brăzdezi rău în școală o simte satul și neamul întreg. Tot așa stă treaba pu popa, notarul, fișcalul și așa mai departe.

De aceea, iubiți frați, nu vă pizmuți vecin cu vecin și nu vă pizmuți căpeteniile voastre! Impliniți, fraților, cuvintele sf. scripturi: „Dați Cezarului ce este a Cezarului, iar ce e alui Dumnezeu lui Dumnezeu” și nu cârțiți împotriva fruntașilor voștri celor buni căci: vrednic este sluga de plata sa”.
Iosif Stanca

Ardealule, țară de jale...

Că mulți mai răniră frumosul tău trup
Ardealule țară de jale...

Vai, dați-mi o tolă cu flăcări, din ceriu
S'o fulger din munte pe vale...

Iți sângeră trupul, viteazule craiu,
Pe-atâtea și-atâtea făgașuri...
De ce lași, de ce lași să-ți pângăre-acum
Și cele mai scumpe lăcașuri?...

... Mă turbură 'n suflet păgâne porniri
C'otrava beută pe vremuri,
Vai, rana din urmă viteazule craiu
Azi irebue și tu să tremuri...

... Vrem zare 'nroșită de flăcări și fum
Cu fulgere 'n groaznic încaer
Și noaptea de mâne să măsure-ai
Al cui va i jalnicul vaer...

Vai, craiule dacă ne-ar hrânge pe toți
Și stârvuri ne-ar pune pe cale,
Omoară-i cu taina stricatelor cărni
Ardealule țară de jale...

Iți spânzură trupul cu multele răni
Pe-atâtea și-atâtea făgașuri,
De ce rabzi, de ce rabzi să-ți pân-
găre acum
Și cele mai scumpe lăcașuri.

... Că mulți mai scuipară fru-
mosu-ți obraz
Ardealule, țară de jale!
Vai, dați-mi o tolă cu flăcări din ceriu
S'o fulger din munte la vale...

P. Pădure

PENTRU CEASURILE DE ODIHNA

FOIȘOARĂ

Nenea Toader în carul de foc

Înainte vreme, pe când nu era car de foc la Bălgrad, nea Toader care neam de neamul lui, n'avusese ceas de buzunar, măsură vremea după porțiile de tutun, câte i-le mistuia luleaua, care — între noi lie zis — nu i-se răcea în gură, decât după ce adormea.

Dela el de-acasă până 'n capătul Bălgradului îi trebuia cu căruța tăman vreme de-o pipă, bine hrănită. Când se pune în căruța își înfunda zdravă luleaua, îi da foc și când ajungea în Poarta Bălgradului pipa, trăgea de moarte...

Știa lucrul acesta dela fiertat tată-so și nu se înșela, decât când i-se întâmpla vr'o pacoste, de era nevoit să zăbovească mai mult pe drum.

„Murim mai bine 'n luptă cu glorie deplină, decât să fim sclavi iarăși în vechiul nost pământ!”.

După ce s'a făcut car de foc hai să meargă și el cu asta la Bălgrad, — deabia o să-i mai hodiească o leacă călușei.

Și-a înfundat iarăș luleaua cu tutun ca din al altuia, și s'a suț și el dinpreună cu alții într'o coteneafă (vagon) după „iapa neamțului.”

Abia se dedase însă cum se cade omul cu hodorageala roatelor, când iată că intră controlorul și-i spune să se dea jos c'au ajuns la Bălgrad. Nea Toader începe să zimbească. Luleaua îi era mai bine de jumătate nepetrecută.

Ți-i râde tu de moș-to, nu de mine, — gândi în sine.

Pe semne și-s'o ostenit iapa, jupâne — îi zice — și vrei să te scapi de noi, să ne lași în mijlocul drumului. Dacă ai știut că nu-i harnică să ne ducă, să ne fi lăsat de unde ne-ai luat!...

— Auzi bade, lasă glumele și dă-te jos, c'o să plecăm mai departe și o să te căești, c'o să te punem la gloabă (amendă).

Văzând omu nost că supravegheatorul se cam mai duce de acolo și că mulți dintre tovarășii lui de drum se coboară jos, scoate și el capu pe

ferastră să vadă pe unde-or fi?... Când colo, ce să vadă?... Bălgradul în picioare!

Sare iute jos și după ce face vro două mătani peste șini, uluit cum era cu fața plină de mirare amestecată cu sfială, se dă mai aproape de mașină.

Stă el oare-cât așa cu ochii încremeniți la ea, iar când dă să plece mai departe și începe a pufăi mașina își înceastău unghiile după ureche și trântese un scuipat alătura:

— Ptiu! ucigă-te sfânta cruce și pe cel de te-o născocit.

S. Tamb

Foița glumeață a „Foi Poporului”

SNOAVE

Orbul și cocoșatul

Unul orb de un ochiu întâlnește des de-dimineață pe un cocoșat (cu „do” în spate) și voind ca să-l ia în răs, îi zise:

— Dar bine, frate, prea de vreme ai plecat cu sarcina în spinare.

— Adevărat, că e prea de dimineață

răspunse cocoșatul, căci nu văd la d-ta deschisă decât o singură fereastră.

Când e mândră femeia...

Doi săteni se uită într'o fereastră la o librărie și văd un chip de femeie zugrăvit foarte bine pe o pânză.

— „Mândră femeie, zise unul Numai cât nu grăește”.

— „Apoi tocmai de-asta-i mândră, răspunse celălalt, care avea o muiere foarte rea de gură.”

Slabi veterinari...

Vecine, știu că ți se îmbolnăvise vaca acum vre-o două săptămâni, ce i-ai dat? fiindcă, uite, mi s'a îmbolnăvit și a mea.

— Gaz cu sare și pucioasă.

— Mulțumesc.

După o săptămână:

— Vecine, știi că mi-a murit vaca după ce i-am dat doctoria ce mi-ai recomandat-o.

— Parcă a mea n'a murit?

„Eu ți-s frate; tu-mi ești frate; în noi doi un suflet bate!”.